

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
32

RYNEK OWOCÓW I WARZYZW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

CZERWIEC 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Owoce
  1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
  2. Rynek w Polsce
    - 2.1 Produkcja – *J. Świetlik*
    - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
    - 2.3 Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
    - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
  1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
  2. Rynek w Polsce
    - 2.1 Produkcja – *T. Smoleński, G. Stępka*
    - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka*
    - 2.3 Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
    - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (0-prefiks-22) 50 54 553

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 553

mgr inż. Janusz Mierwiński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 478

mgr inż. Tomasz Smoleński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

mgr inż. Irena Strojewska

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 528

dr Iwona Szczepaniak

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 658

mgr inż. Jan Świetlik

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 470

mgr inż. Grażyna Stępka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 10.06.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2008 r.

REASUMPCJA

W 2007 r. produkcja owoców w UE-27 obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego o ok. 12% do 35 mln ton. Mniejsze były zbiory niemal wszystkich owoców, a najbardziej spadła produkcja jabłek i owoców cytrusowych. Produkcja warzyw wzrosła z 65,7 do 66,5 mln ton. Niższe były jedynie zbiory papryki, kukurydzy cukrowej, pomidorów i zielonego groszku. W 2007/08 r. zmniejszyła się w UE produkcja i wzrosły ceny zagęszczonych soków owocowych, mrożonych owoców oraz przetworów z pomidorów, kukurydzy i papryki.

W Polsce w 2007 r. produkcja owoców, z powodu majowych przymrozków, obniżyła się aż o 47% do najniższego w obecnej dekadzie poziomu 1,7 mln ton. Zbiory owoców z drzew spadły o 53%, a owoców jagodowych o 15%. Wyższa niż w roku poprzednim była tylko produkcja malin, borówki wysokiej i orzechów. Zbiory warzyw gruntowych zwiększyły się o 13% do rekordowego poziomu 5 mln ton, a warzyw uprawianych pod osłonami o 2% do 723 tys. ton.

W 2007/08 r. produkcja przetworów owocowych była niższa niż w sezonie poprzednim o ponad 20% i wyniosła 705 tys. ton. Produkcja zagęszczonych soków owocowych spadła o 40%, a mrożonych owoców o 25%. Nieznacznie wyższa, z powodu większego wykorzystania surowców z importu, była produkcja dżemów, marmolad i konfitur. Produkcja przetworów warzywnych wzrosła o ponad 5% do rekordowego poziomu 970 tys. ton. Niższa, niż w 2006/07 r. była jedynie produkcja warzywnych marynat. Łączna produkcja soków pitnych, nektarów i napojów owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się z 1,53 do 1,67 mln ton. Wzrosła produkcja nektarów, napojów i soków warzywnych, a obniżyła się pitnych soków owocowych.

Mniejszy był eksport wszystkich (poza malinami) owoców wytwarzanych w kraju oraz ich przetworów, a najbardziej obniżył się eksport jabłek i zagęszczonego

soku jabłkowego (o ponad 50%). Jednakże w wyniku wzrostu cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów, łączne wpływy z eksportu owoców i przetworów owocowych nie odbiegały znacznie od rekordowego poziomu z 2006/07 r. i wyniosły 1,1 mld EUR. Wartość eksportu produktów warzywnictwa zwiększyła się o 12% do 470 mln EUR. Rekordowe były (245 mln EUR) wpływy z eksportu pieczarek i ich przetworów. Łączna wartość eksportu owoców, warzyw, pieczarek i ich przetworów zwiększyła się o 4% do 1,83 mld EUR (stanowiło to odpowiednio 19 i 17,5% wpływów z eksportu produktów rolnych i spożywczych).

W 2007/08 r. zmniejszył się, z powodu wyższych cen w przywozie, import większości owoców południowych, konserw produkowanych z tych owoców oraz zagęszczonych soków z owoców cytrusowych. Wzrósł natomiast znacznie import owoców strefy umiarkowanej i ich przetworów (głównie jabłek przemysłowych oraz zagęszczonego soku jabłkowego). Globalny wolumen przywozu owoców świeżych zwiększył się o 8%, a przetworów owocowych o 7%. Z powodu wzrostu cen większości produktów, łączna, wartość importu owoców i ich przetworów zwiększyła się o 18% do 1,23 mld EUR. Spośród produktów warzywnictwa, mniejszy był tylko przywóz warzyw cebulowych i korzeniowych, a wartość przywozu warzyw świeżych i ich przetworów zwiększyła się o 5% do 342 mln EUR.

Łączna wartość przywozu owoców, warzyw i ich przetworów (łącznie z pieczarkami i ich przetworami) zwiększyła się o 15% do 1,58 mln EUR (19% wartości importu rolno-spożywczego). Dodatnie saldo handlu zagranicznego całą tą grupą towarową obniżyło się z 391 do 255 mln EUR.

W wyniku głębokiego spadku zbiorów wzrosły w 2007 r. ceny skupu wszystkich owoców, a najbardziej zwiększyły się ceny porzeczek czarnych (sześciokrotnie), aronii (czterokrotnie) oraz jabłek i śliwek (ceny tych owoców

na rynku produktów świeżych wzrosły dwukrotnie, a kierowanych do przetwórstwa trzykrotnie). Spośród warzyw wyższe były tylko ceny kapusty, papryki, pomidorów i ogórków (podrożały w skupie zarówno pomidory i ogórki gruntowe jak i uprawiane pod osłonami). Opłacalna pozostała produkcja większości warzyw. Opłacalna była też produkcja owoców jagodowych. Bardzo wysokie dochody uzyskali producenci owoców z drzew, których sady nie ucierpiały z powodu wiosennych przymrozków.

W 2007/08 r. nie zmieniły się znacznie marże w produkcji większości przetworów warzywnych. Mniej opłacalna niż w 2006/07 r. była produkcja większości przetworów owocowych. Kosztów produkcji nie przekroczyły jedynie ceny zbytu zagęszczonego soku jabłkowego. Wiele zakładów produkujących koncentrat soku jabłkowego utraciło płynność finansową.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się w 2007/08 r. w relacji do 2006/07 r. o ok. 25%, a najbardziej zwiększyły się ceny jabłek. Owoce i ich przetwory podrożały bardziej niż cała żywność. Nie zmieniły się natomiast średnie detaliczne ceny warzyw i ich przetworów. Spożycie owoców i ich przetworów zmniejszyło się z 43 do 41 kg na osobę, a spożycie produktów warzywnictwa zwiększyło się z 62 do 63-64 kg na osobę.

W 2008 r. zbiory owoców przekroczą 3 mln ton, a najbardziej zwiększy się produkcja owoców z drzew. Zbiory warzyw gruntowych, mogą być nieznacznie niższe niż w 2007 r. Rezultatem wzrostu zbiorów owoców będzie odbudowa produkcji zagęszczonego soku jabłkowego oraz wzrost produkcji koncentratów soków z owoców miękkich i owoców mrożonych. Utrzyma się tendencja wzrostowa w produkcji przetworów owocowych wyżej przetworzonych oraz wszystkich przetworów warzywnych.

Z powodu spodziewanego obniżenia cen w eksporcie większości

produktów, wpływy z eksportu owoców i ich przetworów wzrosną mniej niż wolumen sprzedaży. W stopniu zbliżonym do wzrostu wolumenu eksportu zwiększyć się mogą wpływy z eksportu produktów warzywnictwa. Spodziewany spadek cen importowych zadecydować może o zwiększeniu importu owoców południowych i ich przetworów. Obniży się natomiast import owoców strefy umiarkowa-

nej i ich przetworów. Utrzyma się tendencja wzrostowa w imporcie większości produktów warzywnictwa. Łączne dodatnie saldo handlu zagranicznego owocami, warzywami, pieczarkami i ich przetworami przekroczyć może 450 mln ton, co oznacza wzrost wobec 2007/08 r. o ok. 80%.

Ceny skupu większości owoców nie powinny być niższe

od średnich z lat 2005-2007 i utrzymać się na poziomie gwarantującym opłacalność produkcji. Opłacalna pozostanie produkcja większości warzyw. Nie powinny pogorszyć się wyniki ekonomiczne branży przetwórstwa owoców i warzyw. Obniżą się średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów, a nie zmienią się znacznie średnie ceny detaliczne produktów warzywnictwa.

SUMMARY

In 2007 fruit production in the EU-27 decreased against the previous year by ca. 12%, i. e. to 35 million tons. Harvest of almost all fruits decreased, most of all the production of apples and citrus fruit fell. Vegetable production grew from 65.7 to 66.5 million tons. Only the production of peppers, maize, tomatoes and green peas decreased. In the 2007/2008 season production of concentrated fruit juices, frozen fruit and tomato, maize and peppers preservatives in the EU decreased and prices grew.

Due to frosts in May fruit production in Poland in 2007 decreased by as much as 47% to the decade-low of 1.7 million tons. Harvest of tree crops decreased by 53% and of berries by 15%. Only the production of raspberries, high-bush blueberries and nuts was higher than the previous year. Harvest of ground vegetables increased by 13% to the record level of 5 million tons, while the production of out of covers vegetables grew by 2% to the level of 723 thousand tons.

In 2007/2008 the production of fruit preservatives was lower than previous season by over 20% and amounted to 705 thousand tons. Production of concentrated fruit juices decreased by 40% and of frozen fruit by 25%. Slightly higher – due to greater use of imported raw materials – was the production of jams and marmalades. Production of vegetable preserves increased by over 5% to the record level of 970 thousand tons. Only the production of vegetable marinates was lower than in 2006/2007. Total production of juices, nectars, as well as fruit and vegetable drinks increased from 1.53 to 1.67 million tons. Production of nectars, drinks and vegetable juices increased, while the production of fruit juices decreased.

Export of all domestic fruit (except raspberries) and their preserves lowered, especially the export of apples and concentrated apple juice (by over 50%). But as a result of the growth of export pri-

ces of almost all fruit and their preserves, total revenue from the export of fruit and fruit preserves did not vary significantly from the record level of 2006/2007 and amounted to EUR 1.1 billion. The value of vegetable products export increased by 12% to EUR 470 million. Revenues from the export of mushrooms and their preserves reached a record level of EUR 245 million. The total value of export of fruit, vegetables, mushrooms and their preserves increased to EUR 1.83 billion (i. e. 19% and 17.5% of revenue from agricultural and food products export respectively).

In 2007/2008 the import of most southern fruit, conserves from these fruit and concentrated citrus fruit juices decreased due to higher import prices. Import of northern hemisphere fruit and their preserves (mainly industrial apples and concentrated apple juice) grew. The global volume of import of fresh fruit increased by 8%, and of fruit preserves by 7%. Due to the higher prices of most products, the total value of the import of fruit and their preserves increased by 18% to EUR 1.23 billion. Among vegetable products, only the import of onion and root vegetables was lower than previous year. The value of import of fresh vegetables and their preserves increased by 5% to EUR 342 million.

The total value of import of fruit, vegetables and their preserves (complete with mushrooms and their preserves) increased by 15% to EUR 1.58 billion (19% of the value of agri-food import). Positive balance of foreign trade in this whole group of goods decreased from EUR 391 to 255 million.

As a result of a deep fall in the harvest, producer prices of all fruit grew in 2007; highest increase was observed for blackberries (six times), chokeberries (four times) and apples and plums (prices of these fruit in the fresh products market grew two times, while prices of fruit for processing – three times). Among the vegetables, only

prices of cabbage, peppers, tomatoes and cucumber increased (producer prices grew for both tomatoes and cucumbers grown in the ground and for those grown out of cover). The production of most vegetables remained profitable. Production of berries was also profitable. Very high income was obtained by tree fruit producers, whose orchards did not suffer from the May frosts.

Margin did not change significantly in 2007/2008 as regards the production of most vegetable preserves. Production of most fruit preserves was less profitable than in 2006/2007. Only in the case of concentrated apple juice prices did not exceed production costs. Many processing plants specialising in apple juice concentrate lost their financial liquidity.

Average retail prices of fruit and their preserves increased in 2007/2008 as compared to 2006/2007 by ca. 25%; highest increase was noted for apples. Prices of fruit and their preserves grew more than food prices in general. Average retail prices of vegetables and their preserves remained more or less at the same level. Consumption of fruit and their preserves decreased from 43 to 41 kg per capita, while the consumption of vegetable products increased from 62 to 63-64 kg per capita.

In 2008 fruit harvest may exceed 3 million tons; tree fruit production is estimated to grow most. Ground vegetables production may be a little lower than in 2007. The increase in the harvest of fruit may result in the recovery of the production of concentrated apple juice and increase in the production of soft fruit concentrates juices and frozen fruit. The tendency shall remain upward in the production of highly processed fruit preserves and all vegetable preserves.

Due to the expected fall of prices in the export of most products, revenue from the export of fruit and their preserves should increase more slowly than the sales volume.

Revenue from the export of vegetable products may increase similarly to the level of the export volume growth. The expected decrease of import prices may be decisive for the increase in the import of southern fruit and their preserves. Import of northern hemisphere fruit and their preserves shall decrease though. The tendency should remain upward in the import of most vegetable products. In total,

positive balance of foreign trade in fruit, vegetables and mushrooms and their preserves may exceed 450 million tons, which means an increase as compared to 2007/2008 by ca. 80%.

Producer prices of most fruit should not be lower than the average prices in 2005-2007 and should remain at the level guaranteeing

profitability of production. The production of most vegetables should remain profitable. Economic results of fruit and vegetables processing industry should not worsen. Average retail prices of fruit and their preserves should decrease, while the average retail prices of vegetable products should not change significantly.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (34) • wrzesień 2008,
2. Rynek pasz (24) • wrzesień 2008,
3. Rynek mięsa (35) • październik 2008,
4. Rynek drobiu i jaj (34) • październik 2008,
5. Rynek mleka (35) • październik 2008,
6. Rynek zbóż (35) • październik 2008,
7. Rynek ziemniaka (34) • październik 2008,
8. Rynek rzepaku (34) • listopad 2008,
9. Rynek owoców i warzyw (33) • listopad 2008,
10. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
11. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
12. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008,
13. Rynek cukru (34) • grudzień 2008,
14. Rynek ryb (10) • grudzień 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
